

Шорго эл, нурумук да рун берр!

20-шо (3252) №,
2016 ий 14 май,
шуматкече.

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Подписке – 2016

Илышын куанже – келшымаште, «Ямде лий» пелен илаш тўняште

Н.СЕМЕНОВАН фотожо-влак

Кугече лўнгалтышеш шинчын, тыге муралта 2-шо номеран Красногорский (Звенигово район) школын тунемшыже Саша Ефимов. Тудат «Ямде лийын» йолташыже! А лўнгалтыш конкурсым Марий тўвыра рўдер эртарен.

«Кочайна шуко йомакым пала, мыланна каласкала. Ме кызыт але лудын огына мошто, но «Ямде лийыште» сўрет-влакым ончена. Южыжым чиялтена», – ойлат Звенигово район Ташнур гыч Василий Николаевич Донсковын кок йўратыме уныкаже Софья ден Ксюша Мартьяновамыт.

Тиде снимкыште Волжский район Карай школын тунемшыже-влак улыт. Нуно ойлат: «Ямде лий» газет мыланна чын ошкылым ышташ полша, вет «Колышт, йолташем» лаштык законым умыл-тара, ой-кафаш-влакым пуа, профессийым ойыраш полша, йўраты-маш нерген каласкала».

12-22 майыште «Ямде лий» газетлан шулдырак ак дене возалташ лиш. Верысе почтыш вашкыза!

ШАРЕНА ДА КУГЕШЕНА!

Сенгымаш кечын ялысе обелиск ончылно кугу митинг эртен. Меат «Бессмертный полк» акцияш ушнenna: штендерым ыштенна, «Креатив» кружокышто тыгай мотор тасма-влакым ямдыленна. Митинг годым, кугешнен, онешна пижыктенна. Георгиевский тасма кугезе коча-кованам, нунын геройлыкыштым шарныме лүмеш пижыкталтеш.

5-ше классыште тунемше-влак. Звенигово, Эсмекпак.

Тунемаш келша

Туныктышына – Алевтина Алексеевна Семёнова. Мыланем математике, окружающий мир, ИЗО урок-влак келшат. Математике урокышто түрлө задаче ден примерым ыштена. Окружающий мир урокышто шуко онгайым пален налына.

Оля КУЗНЕЦОВА.

Волжский, Кугу Корамас.

Шошым, пакча паша годым, коракым от шотлогын, шыжым поян лектышым налат.

Мланде үжеш

Кече кўшыч ырыкта, Мландыш шокшыжым колта. Кава оза – турий – чўчка, Мыйын кумьлем вўчка. Пўртўс койын ужарга, Ломбо ошын пеледеш. Трактор йўк

тораш шокта, Мланде пашалан үжеш.

Катя ФОМИНА.

Марий Турек, Сардаял.

Иктешлымаш

13 майыште Республикысе йоча да самырык-влаклан марий театр-рўдер 25-ше тургымжым мучашлен. Ты тургымышто вич у спектакль шындаштын. Художественный вуйлатыше О.Иркабаев «За заслуги перед Республикой Марий Эл» ордены медальже дене палемдалтын, директор Э.Александров «Марий Эл культурын сулло пашаенже», артист Е.Ибраев «Марий Элын сулло артистше» лўмым налыныт.

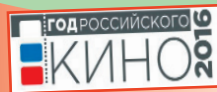

Валя Ермолаева Волжский районусо Пўтъял йочасадыш коштеш. Изи веле, пеш писе. Шукерте огыл Кўшыл Азъялыш миен. Ий еда эртаралтше В.Мартьянов лўмеш шошымсо кросышто ик ментым куржын. Районусо иктанаш ўдыр-влак коклаште 3-шо верым налын.

Р.КОРОТКОВА.

Укымше

российский фильмлан шым минуташ «Понизовая вольница» киноленте шотлалтеш. Зритель-влак тудым икымше гана 1908 ий 28 октябрьыште онченыт. Режиссёр Владимир Ромашков кином разбойник Стенька Разин нерген калык муро негызеш шонен луктын.

Марла мутланена

Посёлкысо 1-ше номеран йочасадыш коштшо ньога-влак «Ола чыве» йомакым марла модын ончыктышт. Йочана-влакын марла чаткан мутланен моштымыштлан моткоч куанышна. Икшыве-влакым марий йылмылан воспитатель Инна Валерияновна Алексеева шўманда. Ончыкыжым мўнгыштат йоча-влак дене шочмо йылме дене мутланаш кумьланна. Мотор марий йылмынам пагалаш да аралаш кўлеш.

Морко посёлко.

Татьяна ВАСИЛЬЕВА.

Тау, ковай!

Коваем Майя Ивановна Петрова сулен налме каньшыште гынат, яра ок шинче. Вольжыкм онча, пеледышым моткоч йората. Сандене портыштө, пакчаште ятыр тўрлө пеледыш кушкеш. Коваем пеш ондак пелаш деч посна кодын гынат, ныл икшывым йол ўмбак шогалтен. Кызыт вич уныкаже уло. Эше мемнам, ныл икшывым, ашнаш налын. Ме

Александр МИХАЙЛОВ.
Морко, Кумыжъял.

Авам – почталъон

Авам Валентина Ивановна Марий Кошпай ялыште шочын, а кызыт ме Элпанурышто илена. Авам почтышто пашам ышта. Элпанурын вич уремышкыже, Павыл почингашке, Полемучаш, Руш Лебляк яллашке газетым, серышым нумалеш. Тудым чылан пагалат. Мыят авамым йоратем. Авам пеш поро, мураш, кушташ йората.
Иван ИНОРОДЦЕВ, 4-ше класс.
Параньга район.

Еш келшымаш дене виан.

Шольым

Дима шольым пеш изи: мутланен ок мошто, но чыла умыла. Иктаж-мо кўлеш гын, кидше дене ончыкта. Школ гыч толмекем, коктын уремыште коштына. Мыйын почеш чыла ышташ тырша. Димам чыланат чот йоратена.

Мария ПОКРОВСКАЯ,
2-шо класс.

Волжский,
Сотнур.

Изи шўжарем

Карина шўжарем (снимкыште) изи веле, но мутым колыштеш. Поро да шыма койыш-шоктышан кушкеш. Уш-акылжым пўсемдаш манын, ковайна Каринам шотлаш туныкта, тўс-влак дене палдара. Яра жапем годым коктын шылын модына, книгама лудына. Ешыште изи икшыве уло гын, онайым вучыманак!

Регина ШИКАРЁВА.

Тўлеген гай чолга

Виан, чолга койыш-шоктышан, пенгыде, яшката капкылан еным калык ожнысек тўлеген (сокол) дене танастара. Параньга район Матародо ялыште илыше Соколовмыт (снимкыште) лач тыгай улыт. «Мыланна вес семын огеш лий, – маныт нуно. – Фамилийнажак, рушла гыч кусарырек, тўлеген манмым ончыкта гын, эре ончылно лияш тыршыман». Еш спорт дене пенгыде кылым куча. Ача, Владимир Ильич, шашке дене модаш тале. Ава, Зинаида Филимоновна, ече дене коштеш. Ешым пырля чумырен, эмлык шудым, куэ да тумо выньыкым погаш тарата. Алексей – телымсе полиатлон дене спорт мастерыш кандидат. Нина кудымшо классыште тунемеш. Тудым кочаже шахмат дене модаш туныктен.

Кенезым чыланат ятыр жапым мўкшотарыште эртарат. «Яндар юж, витаминлан поян мўй да спорт чыла черым эмлаш полшат», – ойла Соколовмыт еш. Тукым шольыштлан, Саша Андреевлан, нунын пелен лияш пеш келша.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Шымлызе-этнолог, историй науко кандидат, Марий Эл Кугыжаныш премийын лауреатше, Марий Эл Республикысе наукин сулло деятельже Т.Л.МОЛОТОВА 16 майыште юбилейжым палемда. Йошкар-Оласе 6-шо номеран школышто тунемын. 1978 ийыште Марий кугыжаныш университетым, 1984 ийыште СССР науко академийын Н.Миклухо-Маклай лүмеш этнографий да антропология институт пеленысе аспирантурым тунем пытарен. Тылеч вара МарНИИЯЛИ-ште түрлө должностышто тырша. 170 шанче пашам возен. Марий вургемым шымла. 2013 ий гыч М.Кастрен да Финн-Угор ушем-влакын (Финляндий) енже.

Марий түр аралтыш

– Тамара Лаврентьевна, ожно марий икшыве-влак могай вургемым чиеныт? Шымлымаш паша-влак аралалтыныт мо?

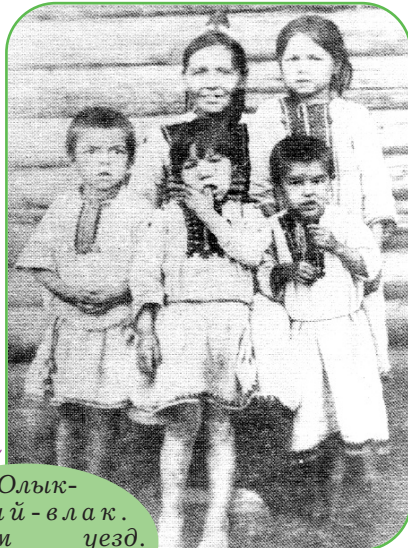
– Чаманаш логалеш, марий йочан чиёмже нерген возен кодымо этнографий шымлымаш уке. Кугыен-влакын вургемыштым, йолчиемыштым, вуйышкышт чийыме да сорастарыме арвер нерген возымаште коклаште гына ойлен кодымым муаш лиеш. Ожно икшывылан, ошкедаш тўнгалмекыже, возын йолаш ден тувырым чиктеныт. Тыге шым-кандаш ияш марте чиен коштыныт. Вара семын шовырым, мыжерым чиеныт, ўштым ўшталыныт, йолышкышт йыдалым пидыныт. 10-12 ияш гыч ўдыр ден эргешамыч вургемыштым ойыртеп палдырнаш тўнгалын.

– Могай, умылтарыза, пожалуйста.

– Ўдыр-влак йыдалым чийымышт годым ынде ыштырым пўтыреныт, шовычым пидыныт, тувырысо тўрат шукемын. 16 ийым темыме жаплан ўп онго, шўшер, кўрж, кидшол ешаралтыныт. Нине сорастарыме арвер-влакым Ўдыр сий (але Ўдыр пура) пайремыште лийме деч вара чияш тўнгалыныт. Тыге вуешушо улмышт нерген шижтареныт.

– Изи икшывын тувырыштыжо тўр лийын?

– XIX курым мучаш–XX курым тўнгалтышысе фотоколлекцийлам ончалаш гын, коеш: йоча тувыр мелым (он), шоки мучашым, урвалтым тўрленыт. Но тўр пеш шагал лийын. Адакшым тудым

Олык-марий-влак. Вўрзым уезд. Виче губерний. 1909 ий.

Пагалыме Тамара Лаврентьевна, лўмгечыда дене шокишын саламлена! Шымлыме пашада-влак негызеш самырык тужым шочмо калыкшым йўратыше, эртыше корныжым аклыше кушкеш. Тыланда кугу тау!

м о т о р
к о я ш л а н

огыл, а утларакше аралтыш се-мын пўшкы-лыныт. Мутлан, 1920-1930 ийлаште Морко районышто илыше изи ўдыр-рвезе-влакын туп велышты шинча тистым тўрленыт. Тыге осалым шонышо-влакын шинчавочмышт деч аралалтыныт.

– Аралтыш семын эше мом кучылтыныт?

– Изи икшывылан йошкар калпакым упшалтеныт, тушан тасмам, шер пырчым, кышкывийым, ур почым пўшкылыныт.

– Эше могай тошто йўла дене палдареда?

– Мутлан, аза шочмо лўмеш пўлек шотеш тувырлык вынерым да изи ўштым кучыктеныт. Икмыше гана мончаш пуртымек, азам ачажын тувырешыже вўдылал конденыт. Тыге ача шочшыжым чот йўраташ тўнгалеш, шоненыт. Ожно пеленко лийын огыл, олмешыже кугыен-влакын лыжгайыше тувырыштым кушкед-кушкед кучылтыныт. А теве вуешушо ўдыр лавыран вургем дене коштын гын, тудым шўрын онченыт, «Сай шешке ок лий», – ойленыт.

– Каласкалымыланда тау, Тамара Лаврентьевна. Пашада ушнен толжо.

Л.СЕМЕНОВА мутланен.

А лудшына-влаклан каласена: йоча марий тўр нерген утларак пален налнеда гын, Т.Молотова ден Л.Солдаткинан пырля ямдылыме «Марийский детский сценический костюм» книгам шергалза. Тудым 2002 ийыште савыктен лукмо.

Тидым палаш огай

- * Марий Эл-на Юлын кыдал ужашыштыже, Вүтла да Виче энерла коклаште, верланен.
- * Марий Эл Республик 23,2 түжем квадратный менге кумдыкым айла.
- * Марий Эл Республикын чек кужытшо – 1200 менге.
- * Марий Эл Республикыште 476 изи да кугу эгер йога, нунын пүтынъ кужытышт 7 түжем менге утла лиш.
- * Эн кугу эгер – Юл. Мемнан республик мучко 155 менге кужытышто йоген эрта.

Аня СЕМЁНОВА ямдылен.

Морко, Эгерсола.

Олыктүр

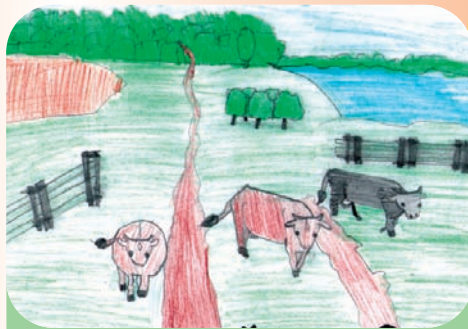
Кажне айдеме шочмо верже дене кугешна. Мыят шочмо Олыктүр ялем дене моктанен кертам. Ялем Юлын шола серыштыже верланен. Ёлыл мучаште олык шарлен кия. Садланак ялнам тыге лүмденыт. Күшыл мучаште кугу чодыра гүжлен шога, а ял шенгелне – кумда пасу. Олыктүр воктенесе ерлаште түрлө кол ила. Кенежым ерыш йүштылаш коштына, тазалыкым шуарена. Телым курык гыч вик ерысе ий үмба мунчалтен волена. Ялышкына түрлө верла гыч шуко калык канаш толеш.

Т.ГЕРОЕВА, 6-шо класс.
Звенигово район.

Поян лийже кундемем

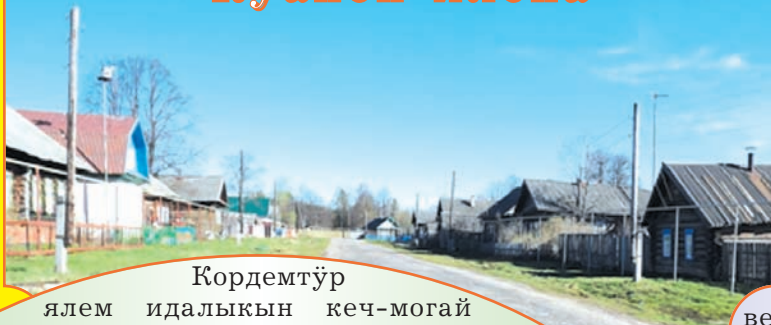
Мый Чодраялыште Полатэгер уремыште илем. Шочмо верем пүя ден ерлан поян. Пёрт шенгелнемак Пез лүман изи эгер ший вүдшым кечын йоктара. Потай курыкон гыч калык конгам опташ шуным налеш. Вершорем вольык фермыж дене чаплана. Шыже велеш пасушто чапле шурно лойгалтеш. Кинде – мемнан ўшанна. Чыла тиде поянлык верч «Москва» ялозанлык вуйлатыше Рудольф Антонович Григорьев пашаче калыкше дене пырля тырша. Ончыкыжымат шочмо кундемем поян лийже. Ялем ила гын, меат пиалан кушкына.

Настя КРЫЛОВА,
Волжский район.

Дима ХАЛТУРИНЫН сүретше.
Советский, Ёрша.

Куанен илена

Кордемтүр

ялем идалыкын кеч-могай пагытыштыже мотор. Мый тудым фотоаппаратыш войзаш йоратем. Он толын лектын. Чодыра покшеч йоген эртыше эгер воктене пёртым шынден. Тудеке тич яндар южым налын, ялыште куанен энер Ончик, Атлаш, Васюк лүман марий-иленна. Но ял калыклан пеш шуко паша влак ушненыт, суртым чоненыт, логалеш, поснак – кенежым. А паша деч ешым чумыренит. Кугыен-влакын посна ялыште кузе илаш? Калык шөр-торыкым, шылым, пакчасаскам шкаланже шке ойлымышт почеш, ялем 1607 ийыште ямдыла, кевытыште налаш ок вашке. Паша деч те шочын. Элек лүмеш ялым от лүд гын, ялыште эн сай, эн поян илыш!

Валентина КУШАКОВА.

Советский район.

Могай кайык?

Кугу сур кайык.
Марий Элышке апрель кыдал-не чонештен толеш. Купым йората.

ꞑꞑꞑꞑ ꞑꞑꞑꞑ

Ялемын шочмыжо

Ожно ялем олмышто кугу чодыра гүжлен шоген. Тиде верыш эн ондак Элек лүман марий толын лектын. Чодыра покшеч йоген эртыше эгер воктене пёртым шынден. Тудеке тич яндар южым налын, ялыште куанен энер Ончик, Атлаш, Васюк лүман марий-иленна. Но ял калыклан пеш шуко паша влак ушненыт, суртым чоненыт, логалеш, поснак – кенежым. А паша деч ешым чумыренит. Кугыен-влакын ойлымышт почеш, ялем 1607 ийыште ямдыла, кевытыште налаш ок вашке. Паша деч те шочын. Элек лүмеш ялым от лүд гын, ялыште эн сай, эн поян илыш!

Юлия ТИМОФЕЕВА, 7-ше класс.
Морко район.

**Туныктышылан
ПОЛЫШ
7-ше классыште
лудшаш
произведений**

Пүя үмбалне йоча-влак кечыгут юарлат. Теве изурем могырым иктаж куд-шым ияш ньога тушкыла пеш куржеш. Пальтожо орай. Очыни, пеш вашкен – полдыште-нат шуктен огыл. Ньоган ик кидыштыже – клюшко, весыштыже – кинде шултыш. Кочкын-кочкын чымыкта. Кенета шүрт-нялт возо, кинде шултышыжо йол йымак пурен кайыш. Йоча кынеле, клюшкыжым кормыжтале, вара лум үмбалне кийыше кинде шултышым ончале, но ыш пүгырнө. Йолжо дене чумал колтыш да куржаш тўнале. Семон чыла тидым ончен шогышат, кенета пружин үмба мучыштен кайышыла, изи рвезе ваштареш писеште.

Тудын шинчаончыланже тунамак сўрет койо...

Семонын аваже эрдене фермыш ошкылеш. Игече юалгырак, кава гыч лум пырче шыман лўнгалтын вола гынат, мландымбалне але тугак шем шыжын шем мыжерже кия. Ёдырамаш кўвар тураш шуэш. Онча, але йўдым гына кылмыше ий үмбалне кок изи рвезе куржталеш.

– Санюк, Волой, кызытак лекса! Ужыдас, ийже могай вичкыж, – чон вургыж кычкыралеш Ониса кока.

Рвезе-влак тудым огытат кол. Тугак мунчалтат.

– Санюк, манам, теве ачатлан каласем, лек кызытак! Волой, тыйже кугурак улатыс, мом ончет? – ёдырамаш

нунын деке лишемеш.

– Ачий олаш каен. Ош калачым кондем, мане. Таче ок тол, ок вурсо, – шокта иктыже.

– Ме вет шекланен модына-а, – весат ушна.

Тыгодым шотгырик шокта – пўя үмбалне ий шелын кая. Покшелнырак мунчалтыше Санюк лўдын колта, сер могырыш тарвана. Вашкыме дене йолжо яклештешат, шўртнен камвозеш. Ий үмбаке вўд лектеш. Санюк тураштак шувырдик шокта, рвезе вўдыш пуренгая. Йолта-

– Авий, тый врач деке куржам, тый сайын леведалт воч. Тый вайше толам. – Вара шўжаржым кынелташ пижеш. – Олюк, Олюк! Теве коҥгаште шокшо чай уло, авай йодеш гын, темен пу! Ит мале! Тый чечас толам... – Семон пальтом шоҥалеш да лектын куржеш.

Семонмытын ялышт кугу огыл. Улыжат латик пўрт веле. Сандене нунылан школышкат, магазиншкат пошкудо Андрий почингашке коштман. Медпунктат туштак.

КИНДЕ ШУЛТЫШ

Вячеслав АБУКАЕВ-ЭМГАК

Семон школыш коштмо корныш лекте. Чодыра гоч кайыман гынат, лўдыкшө нерген монь ок шоно. Писынак миен шунеже.

Ёрдене мланде шем ужга дене леведалт киен гын, кас велеш орышо гай поран тўналын. Семонын уремыш лекмыж годым «виу-у-виу-уф» шоктен, телефон менге мурен. Пелйўд марте тунар лум возын, южо вере пулвуй дангыт лиш. Ончалаш йөсө. Каташке лум темеш, шула, йоллан вўдыжгын чучеш. Семон ик-кок гана лумым эрыкташат чарналыш, но вара кидым гына лупшале: «Жапым йомдарен шогылтмеш, лучо куржшаш».

Корно нимаят пале огыл. Ситартышыжлан пычкемыш, шўргым поран лупша. Йөра эше пошкудо ялын тулжо коклан койылапта – кушкыла каяш кўлмым палдара. Ялыш миен шумешке, Семон тўвыт ноен пыгыш. Куржеш, шунгалтеш, адак кынелеш, адак куржеш. «Вашкерак, вашкерак!» – Пуйто поранат тудым чыштыра.

Ф.ЛЕБЕДЕВАН сўретше.
(Умбагыже – вес номерыште.)

18 май – Тоштер-влакын тўнямбал кечышт

Т.Евсеев лўмеш национальный тоштер вуйлатыше **Лидия СМИРНОВА** умылтара:
– Касым Национальный президент сымыктыш школын образцовый духовой оркестрже почеш. Йоча тоштерыште «Пырыс, Рывыж да Агытан» йомак почеш курчак спектакльыш ўжына. «Именины Бабки Ёжки» представлений конкурслан, викторинылан, модышлан поян лишеш. Шуко мультфильмым ончыктена. Мастер-класс годым шун гыч курчакым ненчаш туныктена. А те ракетым ыштен моштеда? Толза – ме туныктена. Эше тендам бельгийский овчарке Рейчел вуча. Музей 21 шагат марте ышта.

Араб йылме гыч кусараиш гын, Мадина «кугу ола» маным ончыкта. Тыгай лўман ўдыр Советский район Кельмаксола школын 2-шо классыштыже тунемеш. Лўмжө лач келшен толеш, вет Мадина Шарифова Российын эн кугу олаштыже – Москваште – шочын. Мадина школышто эртаралтыше тўрлө мероприятийыште чолгалыкышым ончыкта. Йочадагыш коштмо годсек аваж дене пырля «Зимние забавы» конкурсышто вийжым терга.

Адресше:
Йошкар-Ола, Эшкинин урем, 10 «А» пўрт.

Куржталаш, пўрдаш, тўрштылаш йўрата – икманаиш, юла гай.
Н.СЕМЕНОВА.

Рушарнян

Теве толын рушарня,
Ме Настюш ден модына.
Кече сай, чонлан ласка,
Жап шижде, ваишке эрта.
Шуко уло пашана,
Авалан ме полшена.
Кунам модын темына –
Мўнгө талын куржына.
Валерия ГЛУШКОВА,
5-ше класс.
У Торъял, Токтарсола.

✿ Майысе йўштө шинчавүдым ок лук.

✿ Майыште мардежат мура.

Марий самырык театрлан – 25 ий

«БОЛТУШ» (Г.Гордеев).

Майыште погымо куз лышташан чай витаминлан поян. 100 г лышташым 3 стакан шолшо вўдыш пыштыман, 4 шагат шинчыктымек, кечеш 1 стакан дене йўман.

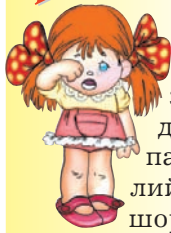
Шекланыза: пудий!

Шокшо игече шогымо дене пудий шарлен. Марий Элыште кодшо арнян 33 ег эмлымверышке польшым йодын миен. Пудий деч шекланаиш кўлеш. Кузе?

- ✗ Чодыраш, паркыш, пўртүс лонгаш лекмыда годым куштылгын чийыман огыл. Пудий пурен ынже керт манын, кужу шокшан, резинкан вургемым чийыза.
- ✗ Ужалымаште препаратим налын, вургемышкыда шыжыктен кертыда.
- ✗ Кажне 15-20 минут гыч пудий пижме деч ваш-ваш але шкендам шке тергыза.

<p>Индекс 78574. Тираж 1300 экз. Заказ 1505. Формат – А-4-8. Директор-тўн редактор Л.В.СЕМЕНОВА.</p> <p>E-mail: yamde_lii@mari-el.ru, yamde_lii@mail.ru Сайтын адресше: yamde-lii.ru, Тел. 45-25-49(факс); 45-22-82.</p>	<p>УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикасе культур, печать да национальность паша шотышто министерстве, "Ямде лий" газет" кугыжаныш унитарный казенный предприятий.</p>	<p>Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследийым аралымаште законодательством шуктен шогымым эскерыше Федеральний службын Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме. Номер – ПИ №ФС 18-1999, 2005 ий 10 февральыште пуымо.</p>	<p>Печатьыш пуымо жап – 14-00, фактически – 13-00. Ак – кутырен келшыме почеш.</p> <p>Авторын да редакциянын шоньмашыш тўрлө лийын кертыт. Серыш-влак мўнгеш огыт колталт.</p>
<p>Газетым редакцияштыште погымо да верстатлыме, оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын Строитель урем, 95.</p>		<p>«СТРИНГ» ИПФ ООО-што ямде адресше: 424006, Йошкар-Ола,</p>	<p>Редакциянын да издателын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20.</p>

Вот вет, кузе вет

Кум ият пелаш
Маша ача-ава-
жын сўан
дискыштым уэш-
пачаш онча. Изиш
лиймеке, кугу йўкын
шорташ тўналеш.

- Мо лийыч? - лўдын йодеш
аваже.

Изи ўдыр телевизорыш
ончыкта да шортмо лугыч
сырен ойла:

- Мыйже кушто улам?
Сўяныште ковамат, коча-
мат, кресавамат лийыныт.
Мыйым адак садикыш
наҗгаен коденда?

Юмын кайык-влак

Ялысе ерышкына шошо еда йўксө-влак толыт.
Темият нылле утлам шотлышым (снимкыште).
Кугу ошр улыт. Поснаж кече шичме годым пеш
моторын койыт. Ялыштына лунным Юмын кайык
маныт.

Ксения КАПИСОВА, 8-ше класс,
Пошкырт кундем, Дортыльö, Чарлак.

Чодырам аралыза!

Андрей НИКИФОРОВЫН
сўретше.
Волжский, Кугу Корамас.

	Ш	24	29	19	32	12	Цифр- влак олмеш марий алфавитысе буква- влакым шынден, кайык- шамычым пале. Алёна ВАСИЛЬЕВА. Морко, Вончўмбал.
12	И	21	1				
	Ш	32	20	28	32	12	Алёна ВАСИЛЬЕВА. Морко, Вончўмбал.
	Т	23	20	15	36		
19	Е	14	2	6			

✓ Марий
Элын 56,1% кум-
дыкшым чодыра айла.
✓ Тышеч 49% - иман
пушеҗге-влак.
✓ Марий Элысе чоды-
ралаште 90% пожар
айдемын титакшы-
лан көра ылы-
жеш.

Корно дене КАМАЗ
кудалын. Фаржым чўк-
таш монден. Тылзат вол-
галтарен огыл. Корным
вончышо йолешкым води-
тель кузе шекла-
нен?

Тушто

Кумло кож
салтакын ик
командирже уло.

Лу ойыртемым му.

1. Тиде янлыкын пылышыштыже кистычке уло.
2. Кужу пылышан, кўчык почан янлык.
3. Укш гыч укшыш тёрштылеш.
4. Пеш осал янлык.
5. Кугу тўкыжö уло.
6. Иман янлык.
7. Марий Элыште эн кугу янлык.
8. Чывым йöрата, ик кыша дене коштеш.
9. Корнан-корнан изи янлык.
10. Телым ласкан мала.

Эрвелина СТЕПАНОВА.
Звенигово,
Суслонгер.

1			М				К Р О С С В О Р А
2			А				
			3	Р			
			4	И			
				Й			
			5	Ч			
				6	О		
			7	Д			
				8	Ы		
				9	Р		
				10	А		